

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Akademiets medaljer 2022 motiveringer

FRANCISKA CLAUSEN MEDALJEN

Med Franciska Clausen Medaljen kan Akademiet for de skønne Kunster udmærke et menneske, der har lavet et enkeltstående værk af fremragende kunstnerisk kvalitet inden for den frie eller bundne kunst. Akademiet for De Skønne Kunster indstiftede medaljen i 2016 til ære for den danske billedkunstner Franciska Clausen.

Billedkunstner Nina Beier er i 2022 tilkendt Franciska Clausen Medaljen for udstillingen CAT COW med følgende motivering:

I en stor, gammel lade på det tidligere gods Rønnebæksholm ved Næstved udspiller sig et stærkt sanseligt scenarium. Væltede marmorløver ligger spredt på det 1200 m² tiltrampede, mørke jordgulv. Løverne er dekoreret med små pytter af mælk og marmoræg i forskellige størrelser. I jordgulvet står nedgravede badekar, enten tomme eller småfyldt med marmoræg eller cigaretskodder.

I weekenderne befolkes laden af en flok midaldrende mænd, der siddende på løverne sender røgringe ud i det dunkle, stemningsmættede rum.

De brølende dekorationsløver, symboliserende styrke og magt – som de stærke dyr øverst i fødekæden – ligger nu som kælnede kattedyr. De trætte arbejdsmænd i udtjente t-shirts får sig en velfortjent cigaret. En mager kat slikker mælken i sig.

Nina Beiers performative udstilling CAT COW fra 2021 er ladet med symbolsk gods. Alle genstande – fra ladens pastose historiske indramning til de hyrede midaldrende mænd eller de masseproducerede kitschobjekter – indgår i et stramt styret greb. Spændingen mellem det levende og det døde, det naturlige og kunstige, det organiske og forstenede gennemsyrrer CAT COW, der vibrerer mellem den ene og den anden yderposition. Alt betyder noget specifikt. Alt indgår i et system, men i CAT COW bøjes og bukkes betydninger – og associationsrækken strækkes endeløst i en kompleks fortælling om magt, natur, udbytte og landbrug.

For dette storladne, fortættede og poetiske værk tildeles Nina Beier Franciska Clausen Medaljen.

Billedkunstner Jens Haaning er i 2022 tilkendt Franciska Clausen Medaljen for værket "Take the Money and Run" med følgende motivering:

Spektakulære kup har altid vakt opsigt. Når der så tilmed er tale om en kunstner, som vover at sende tomme rammer retur til værkets bestiller – her museet Kunsten – uden de lånte penge, så bliver det decideret frækt. Hvis kunstneren så samtidig erklærer, at det han har gjort er kunst, så er det også en rigtig god historie.

Med de enkleste greb tydeliggør Haaning på bedste vis noget helt centralt i udstillingen "Work it out", som han er blevet inviteret til at deltage i. Med en efterhånden sjældne institutionskritiske gestus, inddrages ikke bare en generel problemstilling om arbejdsforhold og aflønning, men også Kunsten. Ja, det er altså museet, der hedder Kunsten.

Jens Haaning peger på de skel, der er mellem kunstner og institution og de prækære forhold, de fleste kunstnere arbejder under. Der er kun én udvej. Troen på retfærdighed er væk. *Take the money and run!*

Da museet Kunsten planlagde udstillingen "Work it out" om fremtidens arbejdsliv, havde de nok ikke regnet med selv at blive omdrejningspunkt for udstillingen. Og nok heller ikke med, at man ikke altid kan *work it out*. Nogle gange risikerer man alt. Udstillingens titel bliver emblematiske for, hvordan museet, og vi alle i sidste ende kan blive fanget i vores egen *storytelling*. Hvor vi alle efter bedste evne må forsøge at *work it out*. Selv store institutioner kan pludselig blive skrøbelige, og man ser besværet for museet, der jovialt forsøger at padle med mediestrømmen og samtidig sagsøger kunstneren.

Skam til jer på Kunsten! Skam til alle museer, der deltager i en sådan udbytning af kunstnerne. Skam til Akademiraadet selv, når vi udpeger kunstnere til at arbejde gratis for talrige organisationer. Og hurra for Haaning, som med humor, mod og med sin egen straffeattest som indsats, udfordrer systemets aflønningspolitik. Det er da stort – og fængslende – at kunne give en Franciska Clausen Medalje på den baggrund.

N. L. HØYEN MEDALJEN

Med N. L. Høyen Medaljen kan Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster udmærke et menneske, der har ydet en indsats af høj kvalitet inden for forskning, fortolkning eller formidling af de skønne kunster. Akademiet indstiftede medaljen i 1979 i anledning af halvanden hundrede år for N.L. Høyens udnævnelse til professor ved Det kongelige Akademi for de Skønne Kunster.

Arkitekt Anna Mette Exner er i 2022 tilkendt N.L. Høyen Medaljen med følgende motivering:

Det ligger måske i sagens natur, at formidling af arkitektur ofte er tilbøjelig til at beskrive et værk som noget, der står fast og er veldefineret. Men i virkeligheden er arkitekturen altid i bevægelse. Der er ikke et øjeblik, hvor bygninger står afklarede og rene, uden at påvirke eller påvirkes. Når bygninger tages i brug, begynder der at ske forandringer, og der kommer flere og flere gennem tiden, gennem årtier og måske århundreder. Det er en god ting. Men netop denne egenskab ved bygningskunsten kan være svær at formidle.

I sit arbejde med og i Gellerupplanen har Anna Mette Exner arbejdet som arkitekt og arkitekturformidler på mange måder, fra den faglige analyse til den folkelige fortælling. Og så har hun sat sig selv og sin tegnestue i spil ved at flytte ind i Kollektivhuset, sammen med andre kreative virksomheder. Gennem sine handlinger fortæller Anna Mette Exner om den levende bygningskunst, der kan rumme vores foranderlige liv gennem tiden.

Ved selv at være tilstede og arbejde i Gellerupplanen har Anna Mette Exner formået at formidle arkitekturen på en måde, der har skabt reel forandring, ikke bare i Aarhus, men i hele Danmark.

For 15 år siden var der bred enighed om, at den bedste løsning på sociale problemer var sanering, også selvom man erstattede gode boliger med dårlige. I dag er der slået sprækker i den forståelse. Og gennem sprækkerne kommer lyset frem.

For denne enestående indsats tildeles Anna Mette Exner N.L. Høyen Medaljen.

THORVALD BINDESBØLL MEDALJEN

Med Thorvald Bindsbøll Medaljen kan Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster udmærke et menneske, der har ydet en indsats af høj kvalitet inden for brugskunst og industriel grafik. Akademiet indstiftede medaljen i 1979 i 75-året for trykningen af Thorvald Bindsbølls "Carlsberg Pilsner" etiket.

Bodil Kjær er i 2022 tilkendt Thorvald Bindsbøll Medaljen med følgende motivering:

Arkitekten, designeren og byplanlæggeren Bodil Kjær har nu i over 6 årtier været en del af den internationale scene. Næsten som et renæssancemenneske har hun i sin praksis formået at trække lange, smukke tråde mellem den største og den mindste skala, fra planstrategier til nytænkning af fleksible arbejdsmiljøer og møbeldesign.

Kjærs ikoniske møbelserie "Elements of Architecture" fra slutningen af 50'erne, relanceres i dag i form af smukke og funktionelle møbler udsprunget af hendes iagttagelser af menneskers faktiske behov. Hendes designs er skabt af lysten og evnen til at kombinere langtidsholdbare og fleksible muligheder i måden vi indretter os på – mere end af hurtig salgbarhed.

Bodil Kjær har en evne til at læse samfundet som sammenhængende strukturer. Temaer som byudvikling, nye samarbejdsformer og forandring i virksomhedshierarkier har haft direkte indflydelse, på den måde hun har formgivet sine "elementer af arkitektur". De tjener som forbillede for nutidens design – som dele af en større sammenhæng.

Selv siger hun: "Intet, absolut intet i mit professionelle liv har haft hverken en defineret begyndelse eller en defineret afslutning. Alt har været flydende, overlappende." Med enkelhed og tilbagelænet elegance glider hendes ikoniske værker gennem vores tid, og videre. For sit virke som møbeldesigner båret af et arkitektonisk helhedssyn, tildeles Bodil Kjær Thorvald Bindsbøll Medaljen.

ECKERSBERG MEDAILLEN

Med Eckersberg Medaillen kan Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster udmærke et menneske, der har ydet en indsats af høj kunstnerisk kvalitet inden for den frie eller den bundne kunst. Akademiet lod medaljen præge i bronze i anledning af hundredårsdagen for C.W. Eckersbergs fødsel den 2. januar 1783.

Billedkunstner Henrik Olesen er i 2022 tilkendt Eckersberg Medaillen med følgende motivering: Det er bare et eksempel, men:

Denne **og andre** hædersbevisninger er tidligere tildelt kunstnere, der næppe ville have eksisteret uden Henrik Olesens engagement og generøsitet, eller uden Henrik Olesens eksempel.

Det er bare et eksempel, men:

Udstillingen *Farvel til forældrene* gav os så godt som hele kunsthistorien, inklusive H.C. Andersen, som *queer* – ikke som noget udgrænsende og identitetsbekræftende – netop ikke det, men som forståelse af en større verden, som det modbillede, kunst er.

I den forstand viste udstillingen os kunsthistorien som kunst, hvilket jo ikke burde være så overraskende. Men det var det.

Det er bare et eksempel, men:

Dette land er vel det eneste, der har et ord for hadet til kunst. Måske er det lidt nemmere – eller anderledes – når man har forladt landet og opnået en international karriere. Men det er stadig ikke let eller gratis at holde sit arbejde konsekvent gennem alle de kompromiser, en karriere byder på. Det er, kort sagt, faktisk ikke nemt at lave kunst i de systemer, der skulle facilitere den. Men Henrik Olesen formår det.

Det er bare et eksempel, men:

Det er et eksempel til efterlevelse.

Det er bare et eksempel, men:

For sit vedholdende, intelligente, kompromisløse, sjove, menneskelige ... arbejde – for sin kunst, kunne Henrik Olesen for eksempel få Eckersberg Medaillen.

Arkitekten Stig Mikkelsen er i 2022 tilkendt Eckersberg Medaillen med følgende motivering:

Arkitekten Stig Mikkelsens værker er funderet i en dansk designtradition, der udspringer af det enkle og samtidig svarer på tidens store mangelvare: ydmyg lydhørhed for sammenhængen.

Det ser vi, når Stig Mikkelsen med nødvendigt mod og indlevet nænsomhed, har stået bag gradvise transformationer af Nationalbanken, herunder en ny glastrappe, der med en Arne Jacobsensk graciøsitet, forener dagslyset mellem to planer i bygningen.

Det ser vi i udvidelsen og transformationen af Damesalen på Institut for Idræt og Ernæring på Københavns Universitet, hvor en ny etage føjes oven på den nyklassicistiske bygning fra 1923, og lader fortid og nutid næres ved hinanden.

Det ser vi udfoldet gennem Laboratorie- og Logistikbygningen på Martin Nyrops Bispebjerg Hospital, hvor bygningens smukt forenklede og præcise geometri udfoldes i respekt for den eksisterende arkitektur.

Det ser vi i Odense, hvor Stig Mikkelsen i Thorvald Ellegaard Arena genanvender et landskabeligt nedgravet anlæg. Den nye træbane overdækkes af en membran udspændt på en minimal konstruktion. En ydre blødhed omslutter en sjælden indre lethed, hvor konstruktioner og banelegeme opleves som ét. Rummet bades i dagslys.

For dette arbejde tildeles Stig Mikkelsen Eckersberg Medaillen.

Arkitekt Claus Pryds er i 2022 tilkendt Eckersberg Medaillen med følgende motivering:

Med afgangprojektet "Kvægbrug" demonstrerede Claus Pryds i 2007 en optagethed af og indlevelse i, hvordan man kan arbejde videre med og udvikle nye arkitektoniske udtryk i landbrugets traditionelle bygningstypologier. Arkitekturen skabte fornyede forbindelser til og understregede værdierne i denne væsentlige del af vores fælles bygningskulturarv.

Sådan har Claus Pryds arbejdet med at skabe relationer mellem sted, stof, tektonik, rum, krop og historie i sin arkitektur lige siden. Det visuelle spiller ikke hovedrollen. Arkitekturen er altid genkendelig ved at være beskeden, nærværende, varm og omsorgsfuld. Det er det, arkitekturen kan og gør; hvordan den mærkes og virker, sanserne reagerer på. Når man er i et af Claus Pryds' huse, føler man sig genkendt og taget imod i hvert rum.

Claus Pryds har senest med ZOOlab i Københavns Zoo demonstreret sit særlige talent for at arbejde med begrebet sted og en given typologi, der ikke umiddelbart var elskelig med sit høje tag, lave facade og let afvisende ydre.

Naboskabet er i Claus Pryds' hænder udviklet til et slægtskab og har udfoldet en åben, levende og helt igennem uimodståelig, kunstnerisk formet bygning med rum, forløb og pauser, der afslører et sjældent rumligt gehør og mere end almindelig udviklet sans for at bygge. ZOOlab er mesterligt, også i detaljen.

Skridt for skridt bevæger Claus Pryds sig fremad, holder kursen mod målet og har alle sanser åbne på sin vej.

For sin fornemmelse for og evne til at skabe noget nyt af noget kendt, for sit særlige blik på og vedholdende arkitektoniske bidrag af forbilledlig kvalitet til en levende bygningskultur tilkendes Claus Pryds Eckersberg Medaillen.

Billedkunstner Jacob Kirkegaard er i 2022 tilkendt Eckersberg Medaillen med følgende motivering:

Når billedkunstneren Jacob Kirkegaard arbejder i sin tidsbaserede praksis, bliver lyd & billede til flydende materialer. Og med dem fører han os ud i alverdens lyde – men også langt ind, til ukendte steder – som fx vores indre øre.

Jacob Kirkegaard præsenterer sine værker på forskellige lydfestivaler, men også i sammenhæng med billedkunst, hvor lyden får en ekstra rumlig dimension. Ofte i nøgne rum med elektronikken blotlagt og sårbar, til tider med forhæng, farvet lys og tåger. Eller endda som videokunst, hvor lange passager af enkelte *framings* viser et udsnit af verden. Så udramatisk og så intenst, at der opstår en form for synæstesi, hvor lyd bliver til farve, og farve til rumklang.

Jacob Kirkegaard vælger omhyggeligt sine tematikker. Isbræen i Grønland som kælder, Tjernobylys forgiftede og forladte rum, dødens mange processer eller grænselandet mellem USA og Mexico, hvor den meterhøje jernmur klinger af både poesi og anvendt magt.

Dybt under Jacob Kirkegaards arbejde ligger et livsfilosofisk holdepunkt om stedets ånd, om det, som kan vristes ud af virkeligheden for den evigt ind-spørgende bevidsthed og det opsøgende øre. Jacob Kirkegaards praksis afslører skjulte lyde/mislyde, lyde der fortæller os om det at være et sande menneske.

Vi bliver med-digtende i det lyd-prospekt, som Jacob Kirkegaard skaber for os. Det rører os. Derfor modtager Jacob Kirkegaard Eckersberg Medaillen i dag.

THORVALDSEN MEDAILLEN

Med Thorvaldsen Medaillen kan Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster hædre et menneske for fremragende arbejde inden for den frie kunst. Akademiet lod i 1838 Thorvaldsen Medaillen præge i sølv i anledning af hidsendelsen af mesterens arbejder fra Rom.

Thorvaldsen Medaillen er den højeste udmærkelse, Akademiet kan tildele en billedkunstner.

Billedkunstner Malene Landgreen er i 2022 tildelt Thorvaldsen Medaillen med følgende motive-
ring:

Malene Landgreens praksisfelt er maleriet. En konkret form for maleri, som ikke rigtig giver sig ud for at være andet end dét det er: nemlig én eller anden form for maling eller farve, som på én eller anden måde er påført én eller anden form for flade eller objekt.

I en lang årrække har hun nysgerrigt undersøgt, hvad det egentlig vil sige at male et maleri og hvilken indvirkning maleriet har på et rum, på arkitekturen og på os.

En stadig proces, hvor maleriets grundlæggende virkemidler – farver, penselstrøg, flader, volumen, lys, rytme osv. – igen og igen er blevet vendt og drejet, afprøvet og udforsket. Med det ene formål, at blive klogere på, hvad det vil sige at male et maleri. Over tid har dette arbejde skabt et malerisk vokabularium, som er blevet til ryggraden i Malene Landgreens kunstneriske praksis og sprog. Sideløbende og med udgangspunkt i dette maleriske forsknings- og udviklingsarbejde har Malene Landgreen skabt en imponerende række af store integrerede værker. Bygningsintegrerede udsmykninger, hvor afgrænsede maleriske tematikker er foldet ud i stor skala i tæt dialog med stedets arkitektur. Som et af de seneste eksempler har Malene Landgreen skabt det enestående udsmykningsværk "Passage" til den nye Nordfløj på Rigshospitalet i København i 2019; et kæmpestort, farvestrålende vægmaleri som på én og samme tid formår kraftfuldt at bemægtige sig rummet, samtidig med, at det elegant fletter sig sammen med arkitekturen.

For sin vedholdende udforskning af maleriets virkemidler og potentialer i både den lille og store skala tildeles Malene Landgreen Thorvaldsen Medaillen.

Billedkunstneren Ursula Reuter Christiansen er i 2022 tilkendt Thorvaldsen Medaillen med følgende motivering:

Et credo i kunsten har siden de tidlige avantgardebevægelser været, at en kunstner skal være af sin tid. Ursula Reuter Christiansen er ikke blot en kunstner, der er af sin tid, men en kunstner, der har sat alt ind på at forme den tid, hun lever i. Med rødder i den tidlige aktivistiske kvindebevægelse, studieårene ved Joseph Beuys i Düsseldorf og sit engagement i Fluxusbevægelsen, har Ursula Reuter Christiansen beriget den danske kunstscene med et særligt perspektiv og engagement, der i sin kerne altid udspringer af det levede liv. Siden den stærkt feministiske film *Skarpretteren* fra 1971 har hun arbejdet med skiftende værkformer i performance, installation, skulptur og maleri. Hendes tværetiske praksis er kendetegnet af et her&nu formidlet i en stærk ekspressivitet, drevet frem af poetiske understrømme og dystre fortællinger.

Som professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi har hun skabt et frirum for sine studerende og stået som protagonist for, aldrig at underkaste sig de herskende dogmer i tidens kunst. Ursula Reuter Christiansen har – i sin insisteren på ikke at skelne mellem kunst og liv – skabt et vitalt, stærkt indlevet og altid vedkommende kunstnerisk oeuvre.

For denne store og helt personlige kunstneriske indsats hædres Ursula Reuter Christiansen med Thorvaldsen Medaillen.

AKADEMIRAADET

